

ДО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА ОКСАНИ ОМЕЛЯНІВНИ ФРАНКО

11 квітня 2009 р. доктору історичних наук, професору Львівського національного університету Оксані Омелянівні Франко виповнилося 70 років. Вона народилася у м. Калуш Івано-Франківської області. У 1955 р. закінчила місцеву середню школу № 1, а в 1960 р. – історичний факультет Львівського університету. Упродовж 1960–1968 років Оксана Франко проживала в Ленінграді (нині – Санкт-Петербург), де працювала науковцем у державних архівах. Відтак понад два десятиліття мешкала у Києві. У 1968–1973 роках О. Франко – старший науковий співробітник відділу публікацій, 1973–1975 – завідувач відділу наукового використання Центрального державного історичного архіву України (м. Київ). П'ятнадцять років (1975–1990) працювала науковим, старшим науковим співробітником Інституту археології АН УРСР з покладанням на неї обов'язків завідувача науковим архівом цієї установи.

Оксана Омелянівна сприяла збору, систематизації і публікації особистих архівів видатних українських науковців. Зокрема, під її керівництвом опрацьовано особисті архіви Л. Славіна, Л. Дмитрова, В. Петрова, “Музею старожитностей при Київському університеті” та деякі інші. Як фахівець у галузі джерелознавства та історії науки, О. Франко підготувала понад 20 оглядів архівної спадщини видатних учених, з-поміж яких Федір Вовк, Данило Щербаківський, Вікентій Хвойка, Сергій Гамченко, Микола Грінченко, Дмитро Яворницький.

У 1985 році О. Франко захистила кандидатську дисертацію на тему: “Суспільно-політичний рух на Україні в кінці 50-х – поч. 60-х рр. XIX ст. (джерелознавча характеристика архівних документів)”. В період горбачовської “перебудови” вона активно популяризувала імена репресованих у 1930–1940-х роках археологів: Петра Курінного, Євгенії Козловської, Федора Козубовського, Миколи Макаренка, Вадима Щербаківського. Інформацію про них учена збирала у рукописних відділах бібліотек та архівосховищ Львова, Одеси, Петербурга, Москви, Кракова, Праги, Парижа.

Оксана Франко відома також як активний громадський діяч. Зокрема, вона організувала зустрічі вчених з хором Леопольда Яценка “Гомін” в Миколаївській церкві Видубицького монастиря Києва; бандуристом Миколою Литвином (де познайомилися автор твору “Яничари” Борис Мозолевський з творцем та виконавцем цієї пісні М. Литвином). О. Франко підготувала та провела низку художніх вечорів, наукових конференцій, серед яких конференція “Т. Шевченко і археологія”.

З 1991 року Оксана Омелянівна на посаді доцента (з 2004 року – професора) кафедри історії та етнографії України Львівського університету (реорганізована у кафедру етнології). У 1994 році О. Франко отримала вчене звання доцента, а 2011 р. – професора. У 2000 році вона захистила докторську дисертацію “Наукова та суспільно-політична діяльність Ф. К. Вовка”.

За роки багаторічної плідної праці в стінах Львівського університету Оксана Омелянівна викладала загальну та українську етнологію, історію етнографічної науки, етнографію національних меншин України, народознавство, спецкурси “Наукова спадщина Федора Вовка”, “Наукова спадщина Вадима Щербаківського”, “Українська діаспора” та інші.

Оксана Франко автор або співавтор понад 120 досліджень, зокрема: “Федір Вовк – вчений і громадський діяч” (Київ, 2000, 2001); “Федір Вовк (Джерела до новітньої історії України”. Нью-Йорк, 1997. Т. 4; “Кирило-Мефодіївське товариство” (Київ, 1990. Т. 1–3; зі співавт.); “О. Ф. Кістяківський. Щоденник” (Київ, 1994, 1995. Т. 1, 2; зі співавт.); “Листування Федора Вовка з Володимиром Гнатюком” (Київ, 2001; зі співавт.). Вона є також одним із упорядників додаткових томів видання “Франко. Зібрання творів у 50-ти томах” (Київ, 2008). Учена публікувалась у Великій Британії, Франції, Польщі, Росії, США, Чехії. Стажувалась у Європейському центрі НТШ у Парижі (Сарсель, 1995).

З ініціативи О. Франко у навчальному посібнику “Культура і побут населення України” за редакцією В. І. Наулка (Київ, 1991) вміщено маловідомі архівні матеріали Ф. Вовка, Д. Щербаківського, О. Алешо, Музею антропології та етнології ім. Ф. Вовка тощо. Оксана Омелянівна співавтор посібників “Етнографія України” за редакцією Степана Макарчука (Львів, 1994) та “Етнографія України” (Львів, 2004). Опублікувала навчальні програми з курсів загальної етнології, історії української етнографії.

Оксана Франко – ініціатор і одна з організаторів музею Івана Франка в Калуші (1992), під приміщення якого віддала власний будинок. У 1997 р. “за значний внесок у становлення української державності та видатні особисті заслуги в розбудові міста” їй присвоєно звання почесного громадянина м. Калуша. Як одна з п’яти авторів серії праць “Українське національне відродження в документах і мемуарах” допущена до конкурсу на здобуття Державної премії в галузі науки і техніки за 1996 р. Нагороджена медаллю Президії Верховної Ради УРСР “В пам’ять 1500-річчя Києва” (1983), відзнакою “Незалежності України – 10 років” (2001).

Інформація про вчену: Арсенич П. Прикарпаття в житті Каменяра. Івано-Франківськ, 1996; Новини з Академії. УВАН у США. Нью-Йорк. 1997. № 21; Калущина в іменах. Дрогобич, 1999; Історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1940–2000). Львів, 2000; Жінки України. Біографічний енциклопедичний словник. Київ, 2001; Горак Р. Рід Якова. Львів, 2001; Козут М. Калущина: люди і долі. Біографічний довідник. Калуш, 2006; Мала енциклопедія народознавства. Львів, 2008.

Редколегія